

مالیه عمومی و بازارهای سرمایه اسلامی نظریه و کاربردها

سید عن رضا رضوی
حیدرالله است
عباس م راخو

ترجمه:

دکتر محمد نصر اصفهانی، عضو هیئت علمی دانشگاه خوار
دکتر مهدی قائمی اصل، عضو هیئت علمی دانشگاه خوار

مجموعه کتابهای منتشره انجمن اقتصاد اسلامی ایران

انجمن اقتصاد اسلامی ایران

سرشناسه	رضوی، سید عون رضا- (Syed Aun R. Rizvi)
عنوان و پدیدآور	مالیه عمومی و بازارهای سرمایه اسلامی نظریه و کاربردها/ تالیف: سید عون رضا رضوی، عبیدالله عصت پاشا، عباس میرآخور، ترجمه: دکتر محمد نصرافهانی، دکتر مهدی قائمی اصل
مشخصات نشر	تهران، نور علم.
مشخصات ظاهری	۳۱۸ص.
عنوان انگلیسی	Public Finance and Islamic Capital Markets: Theory and Application
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۳۹۵-۳
موضوع	مالیه عمومی
موضوع	مالیه - جنبه های مذهبی - اسلام.
موضوع	بازار سرمایه اسلامی
شناسه افزوده	نصرافهانی، محمد، ۱۳۴۵ - مترجم.
شناسه افزوده	قائمی اصل، مهدی، ۱۳۶۶ - مترجم.
شناسه افزوده	انجمن اقتصاد اسلامی ایران
رده بندی کنگره	۲۳۰/۲ BP
رده بندی دیسی	۲۹۷/۴۸

نشر نور علم: تهران - خ انقلاب - خ وحید نظری - کوچه فرزانه - تلفن: ۶۶۴۰۵۸۹۴ و ۶۶۴۰۵۸۸۰
 ۰۹۱۲۳۳۳۴۲۲۹ noinalm@yahoo.com فروشگاه: دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران

عنوان کتاب:	مالیه عمومی و بازارهای سرمایه اسلامی نظریه و کاربردها
تالیف:	سید عون رضا رضوی، عبیدالله عصت پاشا، عباس میرآخور
ترجمه:	دکتر محمد نصرافهانی، دکتر مهدی قائمی اصل
طراح جلد:	مهندس دلارام پری
ناشر:	نور علم
شمارگان:	۵۰۰ جلد
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۳۹۵-۳
نوبت چاپ:	اول ۱۳۹۹
چاپ و صحافی:	نصر
قیمت:	۶۵۰۰۰ تومان
مجموعه کتابهای منتشره انجمن اقتصاد اسلامی ایران	

در صورت عدم دسترسی به کتابهای این انتشارات، از طریق تماس با
 ۰۹۱۲۳۳۳۴۲۲۹ کتابها با پست به تمام نقاط ایران ارسال می شود.

پیشگفتار

در طی دوره های تحول گونه های انسانی، مکاتب مختلف اقتصادی^۱ غالب بوده اند و نظام های اقتصادی بسیاری بوجود آمده و از بین رفته است. هر نظامی با خود پارادایمی ایدئولوژیک^۲ به ارمغان آورده است که عمدتاً کاربرد و طول عمر محدودی داشته اند. به نظر می رسد نظام سرمایه داری مبتنی بر بازار^۳ که در اکثر نقاط جهان رواج دارد، برترین و مقاوم ترین همه آنهاست. اما حتی این نظام هم در کانون اصلی خود دچار شوک های متعددی شده است. بحران مالی ۲۰۰۸-۲۰۰۷ که منجر به کاهش رشد اقتصادی جهان^۴ شد، تأثیر گسترده ای برای جهان غرب داشته و موجب ظهور چین به عنوان محور جدید اقتصاد جهانی شده است. بحران های بدهی اتحادیه اروپا که هم اکنون اولین قربانی خود برزنان را گرفته است، ایتالیا و دیگران را نیز در لبه پرتگاه، مورد تهدید قرار داده است، باور قدامی به سکت نابذیری نظام اقتصادی سرمایه داری محور را به چالش کشانده است.

علت بحران های اقتصادی اخیر، مانند بسیاری از بحران های موضعی - محلی در کشورهای مختلف طی دو دهه گذشته، مشکل کهنه قرن یعنی "بدهی"^۵ است. در حالی که خود بدهی هزاران سال وجود داشته است، چرا هرگز چنین فاجعه ایجاد نشده است؟ جواب در ماهیت بدهی است. نظام مالی مدرن امروزی^۶ به دلیل ماهیت بدهی که خود مبنای برزخ های بهره از قبل تعیین گردیده می باشد، ذاتاً واجد عدم اطمینان است. در حالی که اهداف سیاست های اقتصادی برای ده ها سال مورد بررسی، تأمل و اندیشه قرار گرفته است و هم اکنون نسبتاً برای دستیابی به ثبات

^۱. Economic ideologies.

^۲. Ideological paradigm.

^۳. Market-based, capitalist system.

^۴. Global economic slowdown.

^۵. Centuries- old "debt" problem.

^۶. Modern-day financial system.

اقتصادی، تورم پایین، تراز خارجی مطلوب و غیره، استاندارد شده است، سیاست های مفید و مؤثر برای دستیابی به این اهداف اغفال کننده بوده است. یک دلیل قابل قبول، اهرم بیش از حد و بار بدهی است که اقتصادها به دلیل سیاست های مالی نادرست مالی با آن روبرو هستند. جهان در جستجوی یک نظام جایگزین یا ابزارهای قابل قبول است که بتواند امیدواری به اقتصاد جهانی در حال پیشرفت را بوجود بیاورد.

علاقه فزاینده به مالی و بانکی اسلامی در دو دهه گذشته، بحث در مورد چارچوب جامع اقتصاد کلان اسلامی، باز کرده است. مدتهاست که بحث می شود که زمان آن فرا رسیده است که اقتصاد اسلامی از طریق نظام مبتنی بر عدالت^۱، جایگزینی برای مشکلات بدهی و بحران مدیریت مالی ارائه دهد. پاسخ به مشکلات فوق می تواند در این چارچوب عقیدتی و در فلسفه تسهیم ریسکی باشد که نظام اقتصادی اسلامی^۲ پیشنهاد می کند. تسهیم ریسک مفهومی منحصر به فرد نیست - به عنوان مثال، اقتصاددان متعارف رابرت شیلر^۳ بیش از دو دهه پیش در خصوص مفهومی از تسهیم ریسک جمعی و انفرادی^۴ سخن گفته است. ایده او مبتنی بر این نظریه بود که جهانی شدن نظام های اقتصادی به طور قابل توجهی می تواند تسهیم ریسک بین المللی و داخلی^۵ را بهبود بخشد.

با استفاده از مفهوم تسهیم ریسک به عنوان راه حل اساسی برای بایرداری مداوم بحران های حاکمیتی، نقش بازارها و به ویژه بازارهای سرمایه ظاهر و مشخص می شود. از آنجا که بازارهای سرمایه نقش موثری در تخصیص منابع دارند و فرصتهایی برای تسهیم ریسک در قالب بازارهای سهام ارائه می دهند، نقش آنها بسیار مهم است. دو مجموعه ابزار تسهیم ریسک وجود دارد که در ادبیات و صنعت مورد بررسی و تشریح قرار گرفته اند، ابزارهای بازارهای کلان و ابزارهای بازار

^۱. Justice-based economic ideological system.

^۲. Risk sharing philosophy Islamic economic system.

^۳. Robert Shiller.

^۴. Collective and individual risk-sharing.

^۵. International and domestic risk-sharing.

خرد. در حالی که ابزارهای کلان بازار^۱ برای ترویج تسهیم ریسک جهانی در بین کشورهای مختلف و همچنین حفظ ماهیت برابری در ابزارها طراحی شده اند، با این حال مورد اقبال عمومی واقع نشدند.

بر اساس مفهوم مالکیت در اقتصاد هر کشور، مثلاً در ایالات متحده، همانند آنچه معروف به "TRILLS" است، ابزارهای کلان بازار شاخص بندی شده با تولید ناخالص داخلی (GDP)^۲، به دولت ها برآید، مشکل بار بدهی خود راه حل ارائه می دهد. همانند همین راه حل را می توان با استفاده از مالی اسلامی و ابزارهای مالی در بازار خرد داخلی مورد استفاده قرار داد تا بار تامین مالی بر اساس نرخ بهره از بین تعیین شده برای دولت ها را که مدت هاست راه حل مطلوب پیشنهادی سیاست گذاران نیست، کاهش داد.

تسهیم ریسک و بطور کلی فلسفه اقتصاد اسلامی، مدت هاست که برای پیشرفت و اصلاحات و نوآوری ایده های گوناگونی^۳ برای مدل های مختلف فراهم آورده است. برخی از این ایده ها در تأمین مالی سرمایه گذاری مخاطره آمیز رانده مانده اند و با گذر زمان، ابزارهای تسهیم ریسک برای بنگاه ها و دولت ها برای هدف قرار دادن بازارهای داخلی با ابزارهای انتقال ریسک جایگزین شده اند. این کتاب پیشنهادات اولیه و برخی از ابزارهای تسهیم ریسک در چارچوب بازارهای کلان و خرد را که توسط دولت ها در برای استفاده در منابع مالی در هزینه های عمومی^۴ قابل استفاده است، ارائه می دهد.

^۱. Macromarket instruments.

^۲. Gross domestic product (GDP)-indexed macromarket instruments.

^۳. Public expenditure.